

Asia: VN/1001/2020

Hallituksen esitysluonnos laajakaistarakentamisen tuesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Laajakaistan ja digitaalisen infrastruktuurin tarpeet ja toimivuus nyt ja tulevaisuudessa

Suomessa on kyetty tekemään lyhyessä ajassa, poikkeusolojen vauhdittamana merkittävän ihmisten ja organisaatioiden käytännön toiminnan digiloikka. Esimerkiksi Kuusamon kaupungin toiminnoissa siirryttiin laajasti poikkeusolojen suositusten ja määräysten mukaiseen etätööhön, etäopetukseen, kuntademokratian osalta kokonaisuudessa sähköisiin kokouksiin sekä otettiin käyttöön etävastaanottokäytäntöjä ja sähköisiä asiakaspalvelukanavia. Nopea digiloikka on todentanut käytännössä kuntalaisten, yritysten ja organisaatioiden käytössä ja saatavissa olevien digitaalisen infrastruktuurin, digitaalisten palvelujen ja digitukipalvelujen toimivuuden. Käyttäjän näkökulmasta onnistuneen digiloikan ottamisen edellytyksenä ovat olleet laajakaistapalvelujen, mobiili- ja kiinteänverkon tietoliikenneyhteyksien lisäksi riittävä käyttöosaaminen ja digituen saatavuus, ajantasaiset laitteet ja ohjelmistot sekä näiden kokonaisuuden hallinta. Saatujen palautteiden ja tehtyjen kartoitusten mukaan nopea siirtyminen ja digitoiminta erilaisten kuva- ja ääniyhteyksiin pohjautuvien sovellusten ja palvelujen osalta on sujunut hyvin.

Kuusamon kaupunki pitää tärkeänä, että julkista tukea laajakaistayhteyksien ja digitaalisen saavutettavuuden kehittämiseen varataan ja suunnataan alueille, joilla ei ole vastaavaa kaupallista tarjontaa. Viitaten toteutuneeseen digiloikkaan toimivat ja kustannustehokkaat, mobiili- ja kiinteisiin verkkoihin pohjautuvat tietoliikenneyhteydet ovat tärkeitä niin taajamissa kuin haja-asutusalueilla. Monipaikkaisen asumisen ja toiminnan vuoksi myös nk. vapaa-ajan asunnoilla näiden yhteyksien ja digitaalisten palvelujen kattavuus ja toimivuus ovat nousseet entistä tärkeämmäksi. Kokemus puoltaa mobiili- ja kiinteiden yhteyksien tasapainoista ja kysyntävetoista kehittämistä myös julkisen tuen ollessa kysymyksessä.

Julkisen tuen osalta vaihtoehtoisena tukimallina tulisikin kokeilla suoraan loppukäyttäjälle suunnatun tukimallin ("palveluseteli –soveltaminen") mahdollisuudet käyttäjälähtöiseen

digipalvelujen ja niiden edellyttämien langattomien ja kiinteiden yhteyksien käyttöönoton varmistamiseen. Palveluseteli-mallia on sovellettu onnistuneesti useilla muilla soveltamisalueilla, joissa on haluttu vahvistaa asiakaslähtöistä kysyntäohjausta ja hyödyntää markkinoiden dynamiikkaa tarjonnan kehittämisessä. Palveluseteli -malli voisi olla potentiaalinen keino vauhdittaa teknologianeutraalia, kysyntävetoista ja markkinaehtoista digitaalisten palvelujen (ml. infrastruktuuripalvelujen) kysyntää ja tarjontaa erilaisissa käyttäjäryhmissä ja olosuhteissa.

Vapaa-ajan asuntoja tulisi käsitellä yhdenvertaisesti vakituisen asumisen kiinteistöjen kanssa. Tämä mahdollistaisi koko kysyntäpotentiaalin hyödyntämisen laajakaistapalvelujen kehittämisessä.

Kuntien nykyisten ja näköpiirissä olevien taloudellisten haasteiden vuoksi digitaalisen infran ja laajakaistapalvelujen julkisen tuen tulisi olla lähtökohtaisesti kokonaan valtion rahoitusta ja kuntien pakollisesta tukiosuudesta tulisi luopua.

Kantola Pekka
Kuusamon kaupunki - Keskushallinto / Tietohallintopalvelut